

DEBRECZENI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Helyben:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős

Kutas Imre

kiadó s lap tulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)

Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel

Be a nemes küzdelembe.

Debreczen. aug. 1.

Egy lap budapesti levele szervezkedésre hívja fel a szabadelvű pártot.

A politikai körök és a sajtó egy részében ez a felhívás azt a hiedelmet kelti, hogy az ősszel új képviselőválasztás lesz. Határozottan kijelenthetjük, jó és feltétlenül megbízható forrásból nyert értesülés alapján, hogy illetékes helyen nem is gondolnak arra, hogy még ebben az évben kiírják az új választásokat.

De a szervezkedésre igenis szükség van. Szükség van különösen azért, mert a többi politikai párt, főleg pedig a néppárt, már rég idő óta agitál, organizál és szinte bámulatos agilitást fejt ki a prozeletikák szerzésében.

Anélkül, hogy féltünk a szabadelvű pártot magától a néppárttól, mi e párt terjeszkedését magában véve veszedelmesnek tartjuk a hazára és a nemzetre nézve.

Veszedelmesnek azért, mert a mily bizonyos, hogy a közjogi harcok sokszor ártottak nekünk és megakasztottak minden fejlődésünkben és gazdasági haladásunkban, ép oly bizonyos, hogy a stagnálásnál sokkal kárhözatosabb lesz mindannyiunkra nézve, ha felekezeti harc indul

meg hazánkban, ha a nemzetiségektől amugy is széttagolt társadalmunkat még felekezeti viszályok is feldulják.

A néppárt pedig erre törekszik, — hasztalan minden tagadás, vagy önámítás.

A néppárt a katholicizmust hívja harcra, azt akarván elhitetni, hogy a katolikusok veszélyben vannak.

A néppárti farkas meséje ez. Szerencse még, hogy katolikusaink ezt igen jól tudják.

De az agitálás eredménye mégis csak az, hogy, a felekezeteket egymás ellen akarják harcra vinni. Miért? Talán az egyházpolitikai vívmányok eltörlése céljából? Ez lehetetlen. Hiszen a klerikálisok ezt még ott sem merték meg tenni, a hol többségre vergődtek, mint pld. Belgiumban. A hatalomra törekzenek ők, hogy Magyarország évezredes liberális haladásának útját állják.

Ez ellen kell a szabadelvű pártnak sorompóba lépni az elvek harcával.

Ezért nem szabad egy percet sem elmulasztani, hogy a népet, a választókat és nem választókat egyaránt felvilágosítsuk a néppárt titkos és nyíltan vallott céljainak veszedelmességéről és megmenteni a hivatalt s az országot a felekezeti viszálytól.

A szabadelvűpárt minden tagjának kötelessége e sorok elé állani, felvilágosítani,

oktatni és szervezkedni. Mi hiszük, hogy ha ez a szervezkedés megindul, a szabadelvű párt győztesen és diadalmasan fog kikerülni a jövő évi választásból, a mely kell, hogy kudarcot szerezzen annak a pártnak, a mely a sötétség és ármány útján halad.

B.

Politikai hírek.

Julius 31.

A visóji mandátum.

A máramarosmegyei Felső-Visón a szabadelvű választópolgárok július 26-án értekezletet tartottak Dura János elnöke alatt. K. Jónás Ödön, a kerület volt képviselője választóihoz bucsubeszédet intézett s utódjául Nagy Ferencz dr. kereskedelmi miniszteri államtitkárt ajánlotta. Az értekezlet élén zéssel fogadta és miután Nyisztor János es peres lelkész a választók nevében elbucsuzott Jónástól, Dragos László g. kath. lelkész román nyelven mondta a magyarul nem érőknek az értekezlet lefolyását. Erre közlekedéssel Nagy Ferencz államtitkárt kiáltották ki jelöltnek. Az értekezlet a jelölésről Nagy Ferencz államtitkárt táviratban értesítette. A választást valószínűleg augusztus hó 13-ára tűzik ki.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZAJA

Falevelek.

Törvényszéki eset.

Írta: K. A.

Németből fordította:

Kalocsa Róza.

(Vége.)

— Hála legyen a mennybeli Istennek, hogy mégis találkozik valaki, a ki elhiszi ártatlanságomat. Hiszen én magam sem bírom felfogni azt a gondolatot, hogy én gyilkossággal, apagyilkossággal lehetnék vádolva, — úgy érzem, mintha valami gonosz álom hatása alatt volnék. Folyton azt kérdezem magamtól: lehetséges az, hogy engem a saját édes apám meggyilkolásával vádolhassanak? Nem, nem, ez nem lehet!

— Keresnünk kell az ön ártatlanságának bizonyítékait, kedves kisasszony. A megdölgötlan ítélő előtt bizony sok bizonyítéka akad az ön bűnösségének. Lássuk, mit mondhat ön nekem.

— Nem mondhatok én semmit. Tegnap este korán lefeküdtem és ma reggel még mélyen aludtam, mikor a rendőrök szobámba jöttek.

— Volt atyjának az utóbbi időben valakivel valami összeütközése?

— Tudtommal nem.

— Az a hír terjedt el, hogy az ön

atyja ellene volt egy ön által óhajtott házasságnak.

— Az nem igaz, Brampton ur, valami Butler Károly nevű fiatal ember, már hosszabb idő óta üldözött engem mindenféle szerelmi nyilatkozatokkal, de én lelkemből utáltam, és ezért kértem atyámat, hogy védjen meg engem ennek az embernek a tolokodásától. Ennek következtében apám meglátogatta őt, és azóta csak egyetlen egyszer láttam

— Mikor?

— Tán nyolcz nappal ez előtt. Különb is mindig itt ólálkodott a ház körül. A kérdéses estén kimentem sétálni a mezőre, de még alig voltam a háztól száz lépésnyire, mikor egyszer csak elém állt.

— Mi történt e találkozásnál.

— Dühös volt, és szememre hányta, hogy apám minden hozzám való közeledéstől eltiltotta, hanem meg is fogja ő bosszulni magát mindakettőnkön.

— Ez a körülmény nagyon fontos.

— Csak nem tartja ön azt a fiatal embert a gyilkosnak.

— Ki tudja! a bosszuvágy sokra viheti az embert. Hol lakik az a Butler ur?

— Egy órajárásnyira innen; apjának malma van.

— Jó, meg fogom őt látogatni.

Miután a kisasszonynak még megígérttem, hogy nem sokára ismét meg fogom látogatni, ajánlottam magamat. Fontos felvilágításokat reméltem a Butler urnál teendő látogatásom folytán, és ezért rögtön is elindultam a nehéz, töretlen uton, az ő házuk felé.

Régi, ócska épület volt az. A malom kissé oldalvást állott egy sebes patak partján; az egész be volt kerítve és erős rácskapu őrizte a bejáratot. Kíséreltem, a kaput kinyitni meghiúsult, mert belül egy nagy kővel el volt torlaszolva. A kapu zár teljesen el volt törve. Zörgettem a korhadtt kapun, mire aztán egy öreg ember vándorolt el.

— Jó napot! kiáltottam neki. Nem bír engem beereszteni? Szeretnék a gabonámról magukkal beszélni.

— Azonnal mynheer, felelte az öreg, szaváról hollandus. Hiszen látja, hogy el van törve a zár. A mi fiatal urunk széylel rugta.

— Ugye? Butler Károly ur? aztán még lábával rugta szét? mondám neki, miközben elhuzta a követ.

— Hogyan esett az?

— Hát Károly urfi a mult éjszaka nagyon későn jött haza és minthogy a kaput zárva találta, hát berugta.

— Ejno, Butler Károly ur nagyon türelmetlen fiatal ember lehet.

— Igaza van, mynheer, az olyan egy nekivadult fiu.

— Bizonyára nagyon későn jött haza, azért volt olyan türelmetlen.

— Lehet, mert már volt négy óra, mikor hazajött.

— De hol volt annyi ideig?

— Azt nem tudom, csak hogy olyan sápadt volt, mint egy kísértet.

— Mikor ment el hazulról?

— Ugy tiz óra tájban, láttam, mikor elment.

Adószállítás Csongrádban.

Vadnay főispán kezdeményezésére érdekes mozgalmat indítottak a járások főszolgabirái. Nevezetesen a csongrádi járás erélyes és legagilisabb főszolgabirája elhatározta, hogy járáss községeiben az adófizetőket meghívja egy értekezletre, a melyen végigtárgyalják a jövő évi községi költségvetés minden egyes tételét, mielőtt a költségvetés a közgyűlés elé kerülne, hogy így az adófizetők elmondhassák panaszukat, és észrevételeiket megtehessek. — Csongrád községnek száznolc van adófizető gazdáját tegnapra hívta össze Mátéffy Kálmán főszolgabíró, és reggel 9 órától este 6 óráig a legnagyobb érdeklődéssel tárgyalták le a 118 százalékos községi költségvetést és nagy örömet okozott, hogy sikerült nekik azt mintegy 30 százalékkal le szállítani. A gazdák remélik, hogy egy-két év múlva a községi költségvetést leszállíthatják 50 százalékra. Vadnay főispán Szentés adófizetőit négy ilyen értekezleten oktatta ki arra, hogy 105 százalékos költségvetésükből 25 százalékot sikerült kiküszöbölni.

Ujabb emberbaráti mozgalmak Debreczenben.

Budapest, 1900. július 31.

Nagy csaták zajában, harci kürtök riadója mellett, vagy mikor a földdel kell a föld fiának küzdeni, hogy becsületet szántás és vetés után adja meg az aratással leendő tisztességes termést, tehát a nagy mezei munka idején, — egyszóval mikor küzdve fárad, izzadva harcol az ember a létért: a nyugalmat a békességet hirdető harangszónak nem is hallatszik talán a hangja. Nincsen is tán annak most érzelme, hogy mikor a politizáló, a nagypolitikával foglalkozó

Ez az értesítés nagyon fontos volt előttem. Kísérletet tettem még többet kicsalni az öregöt, de gyanút fogott és most már éppen semmiféle kérdésemre felelt. Hiszen tudtam is eleget.

— Itthon van Butler ur? — kérdeztem rövid gondolkodás után.

— Itthon vannak mind a ketten az öreg is, meg az ifju ur is.

Akkor legjobb lesz dolgaimat ő velök megbeszélni.

— Természetesen mynkeer, viszonzá az öreg örülni látszott, hogy megmenekülhetett tőlem. Én bementem a házba, csöngettem és Butler urat kérdeztem, hogy üzleti dologban szólhatnék-e vele?

Pár pillanat múlva egy szobába vezettek, hol mind a két Butlert apát és fiut együtt találtam. Előbbi szép, derék, mintegy hatvan éves férfiú volt. Fiu lehetett ugy huszonkét éves. Az is szép volt, de rendkívül sápadt és szemében feltűnően erős nyugtalanság volt kifejezve. Csak ingujjban volt, kabátja oda volt vetve egy székre.

— Butler ur, kérem, kezdtem a szokásos üdvözlések után, megöröltethet ön nekem ötven mérő rozsot.

— Mindenesetre tessék csak a gabonát ideküldeni, meg lesz munkánkkal nagyon elégedve.

— Helyesen! — Jaj minő borzasztó az az eset, a mi az éjjel az önök szomszédságában történt.

— Iszonyu! Hagyta rá az az idősebb Butler. Még hozzá, azt mondják, hogy kát ségtelenül a saját leánya követte el a gyilkosságot.

— Minden jel arra mutat, mondtam én és merőben szegeztem tekintetemet a Butler

világnak a szeme még mindig Afrika déli részei, a szerencsétlen burók felé fordul, ujjában meg Ázsia keletén a czofos khinaiak vonják igen nagy mértékben magukra figyelmét; és mikor ugyanabban az időben nálunk meg kora hajnaltól késő estvéli órákig az irtózatos forróságban a pengő kasza és a villogó sarló előtt a nagy nyári munka tiszteltre méltó bajnoka, a föld népe döntögeti le a kaiászokat, hogy kévékbe kötözven, keresztékbe rakja: mondom, talán nincsen is most annak értelme, hogy, mi az emberbaráti szeretet műveiről írjunk, hogy harangszót zendítsünk meg, a szív érzelmeinek szeliden hangzó hurjait pengessük.

Mindegy! Pár heti távollét után, országunk szép székes- és fővárosában időzvéen, hadd repüljön át az én képzeletem és gondolatom oda az én kedves városomban, hol otthont adott nekem a jó Isten, oda Debreczenbe, hol hivatási munkámat végezem, hol tudják nehányan rólam, hogy a miről most írni akarok, az nem épen ismeretlen mezőről gyűjtendő kalász előttem.

Debreczen városa és népe sohasem zárkózott el hidegen az emberbaráti mozgalmak elől. Az a mozzanat, a minő a mult téli volt, mikor részvét és kellő segélynyújtás hiányában be kellett a népkonyhát zárni: mi nálunk bátran a kivételek közé számítható.

Ott vannak ennek a nemes városnak és egyházainak ölen, az állami tanítói árvaáhról nem szólván, a különböző árva- és szegény házak. A koldulást, igen helyesen! — eltörölték, de ugyan melyikünk házában nincsenek meg ma is a maga koldusai?! Bizony, mi ott Debreczenben a nyomorúság miatt kiáltó szegényt meghallgatjuk, és a kinek semmi segítője nincsen, — a hogy ezt a biblia szavai mondják.

Károly arczára, ki nyugtalanul járkált a szobában alá s fel.

— Nohát előttem megfoghatatlan a Palmer kisasszony vétkeisége. Olyan nagyon szeretni látszott apját.

— Talán valami titkos oka volt rá, hogy ez irtózatot elkövesse. Talán bosszu. Ismét ránéztem erősen az ifju Butlerra. Nem bírta kiállani tekintetemet és arcza meg hamuszürkére változott.

— Koromsötét, viharos éjszaka volt, kezdé újra az öreg ur, éppen kedvező az ilyen gonosz tett elkövetésére.

— En is azt hiszem, hogy szeles éjszaka volt. Kedves fia különben legjobban tudhatja minthogy egész éjjel távol volt.

— Az én fiam távol? Ön téved, hiszen előbb ment ágyba mint én.

— Igazán, ön téved, uram, szólalt meg a fiatal ember mosolyogni próbálva. Tegnap nem hagytam el a házat.

— Igazán? kérdeztem nyugodtan. Hát elfelejtette, hogy az este tíz órakor távozott hazulról és csak reggeli négy órakor jött haza? De ekkor még a rácsos kapu be volt zárva és ön mérgesen berugta ily módon összetörte a zárat.

— Igaz ez? — kérdezte szigoruan — az apa.

A fiu minden tagjában remegni kezdett de felelni nem bírt?

— Azt kérdezem igaz-e ez? ismételte az apa parancsoló hangon.

— Lehet, hogy odavoltam, de már egészen megfeledkeztem róla.

— Különös, ilyesmirel megfeledkezni! És hol mászkáltál, ha kérdeznem szabad.

— Jerseyt Atyben. Dolgom volt! mondtam az ifju elszántan.

Ujjában kettős irányban indult meg a mozgalom a mi nemes és jó városunkban az emberbaráti szeretet új és új munkáinak ferkalolására: egy rabsegélyző egylet és egy-egy nagyobb szabásu gyermekvédegyesület megalkotásával. Sikerülni fog mindakettő, mert alakuló gyűléseiken szinte szokatlan érdeklődés fogadta a nálunk eddig föl nem karolt gondolatokat.

És most már megmondom azt is, miért ezt a nagy nyári munkaidőt, a javában folyó aratás idejét választottam én ki arra, hogy épen most bocsássam napvilág elé ezt a pár gondolatot?

Mint fogházi lelkésznek bőséges alkalmam van látni azokat a könyveket, melyeket letartóztatottjaink közül a nagy családdal megáldott apák épen ebben az időben azért hullatnak, mert kiejtették kezökből a kenyérszerző kaszát, az eledeladó sarlót, s családjaik a következő tél hidegén kenyér és eledel nélkül fognak nyomorogni.

Természetes dolog, hogy fogházaunkban akkor is lesznek ilyen emberek, ha létesül a rabsegélyző egylet, de kevesebb lesz azoknak az elhagyatott szegény asszonyoknak és inséggel küzdve elzúlló gyermekeknek a száma, kiket az elzárt apabűne juttatott a kiáltó nyomorúságra. Kevesebb lesz tehát a nyomor, s kevésbé bántó a bűn miatt ártatlanul szenvedők keserűsége, ha a mit nem adhat meg a föld, a kenyere t az ilyen éhezőknek, megadja azt majd nekik az emberbaráti szeretet szeliden jószáges jobb keze.

És a gyermekvédő egyesület munkája hogyan jöhet itt szóba?

Most csak igen röviden jelzem azt az én gondolatomat, melyért, ha haza segít Isten és a gyermekvédő egyesület alapszabályait megállapítván, annak munkakörét is

— Dolgod volt. késő éjjelen! ismételte hihetetlen hangon az öreg.

— Az ön fia ismét tévedésben van egy kissé, szóltam közbe, nem ment ő egészen Jersey-Cityig.

— Mi akar ez lenni? kérdezte a fiatal ember kétségbeesetten.

— Egyszerien az, hogy ön nem ment tovább Palmer birtokánál.

A fiatal ember megtántorodott — apja elcsodálkozva tekintett reám.

— Ne — ne — nem értem — dadogta végre a fiatal ember.

— Dehogy nem! Ön nagyon is jól ért engemet. De legjobb lesz őszintén beszélnem. Uraim, én Brampton titkos rendőr vagyok és fájdalmas kötelességet kell teljesítenem a mikor Butler Károly urat, a Palmer uram elkövetett szándékos gyilkossága miatt letartóztatom.

— Ez hamis vád! kiáltá szemérmetlenül a fiatal ember.

En s i p o m a t elővéve élesen gadtam jelt s közelben tartózkodó rendőrimnek.

Csaknem abban a pillanatban hangzott fel a közeledő lábdobogás.

— Az ön tagapása, fiatal ember, nem változtat a dolgon semmit. A bizonyítékok világosok. Ön nem elégedett meg a gyilkossággal, hanem iparkodott a szörnyü vétkét az áldozat egyetlen gyermekére háritani. Ezért nem restelte a fáradtságot a szőlő lugason felmászni és a kisasszony szobájától a kapuig véres nyomokat hagyni.

— Miféle tenui vannak ellenem?

— Tanu a Mindenható Isten, viszonztam én és odamentem a székhez, melyre a fiatal ember kabátja volt vetve. Nézze, ide

kijelöljük, sikra is fogok szállani, hogy nemzet-felállítandó gyermekházunk egyik osztályába töl kell ám vennünk az olyan anyák gyermekeit is, kik tudnának és szeretnének is dolgozni, de kicsiny gyermekök vagy gyermekeik miatt nem mehetnek semmiféle munkába, mert nincsen azt, vagy azokat kinek a gondjára bízniok.

De erről majd későbbben többet!

Most csak annyit, hogy az emberbaráti szeretet a legnemesebb, a legjobb nemzetvédő politika, mely alatt állambölcsesség rejlik, mely számol az igazi nemzetgazdászattal érdekeivel is.

Üdv közelből és távolból a mi jó Debreczenünknek, hogy ujabban két irányban is megmozdult ezen a szép munkatérén!

Csiky Lajos.

Az olasz király halála.

— Ujabb részletek. —

Umberto király tegnapelőtt elutazta a monzai polgármester meghívását és megígérte, hogy jelen lesz a kerületi tornánnapen.

A király este kilenczedfél órakor megjelent a tornateremben és végig nézte az ünnepséget. A mutatványok után elvonultak előtte a sorok s azután előszólitották a díjazottakat. A király maga adta át a díjakat s mindegyik díjazotthoz szokása szerint néhány barátságos szót intézett. Az egyik tornázó a díj átvétele után így szólott a királyhoz:

— Isten tartsa meg felségedet száz esztendeig!

A mire a király ezt felelte:

— Az ön kabátjára tapadt két mandulafalevél. Az ön áldozatának vérébe hullott leveleket a nagy vihar felkapta és önmre szórta, a mikor áldozatának hátát fordítva távozott a gyilkosság színhelyéről — ezek aztán már beszélő bizonyosságok.

Butler Károly egy székre rogyott, arczára tapasztá kezeit és egy szót sem tudott szólni.

— Beléptemkor rögtön megpillantottam volt a mandulaleveleket, következésképp tudtam, hogy Palmer gyilkosa van előttem. Az idősebb Butler, mintha villám sújtotta volna le, úgy hatott reá az iszonyu vád, melyet fia ellen emeltem. Annak a magaviselete természetesen rögtön meggyőzte őt, annak bűnös voltáról és akkor szívszakgató fájdalom tört ki rajta.

En azonnal fogházba vittem a gyilkost. Kezdetben daczosan hallgatott, de bűnösségének bizonyítékai egyre szaporodtak. Akadt tanu, a ki látta őt a kérdéses estén a Palmer háza tájékán ólalkodni. Egy késes meg rá smert, hogy azt a kést, melyely áldozatát meggyilkolta, előtte való nap tőle vásárolta.

Palmer kisasszony ártatlansága kiderült. Butler Károlyra rábizonyvulván a gyilkosság, halálraítélte. Azonban még sem hóhér keze által végezte életét, mert egy héttel a végrehajtásra kitűzött nap előtt forró lázba esett, mely három nap alatt végérejárt, halála előtt azenban Istenhez tért a szerencsétlen.

Lewis kartársam azonban nagyon meg-haragudott rám, egész multságos volt, hogy rám sem nézett. Nem bírta megbocsátani a kivívott sikert, hetek teltek bele, míg csak egy szóra méltatott.

— Én pedig kívánom, hogy a mig élek, mindig hű fiaim legyenek.

Tíz órakor vége volt az ünnepségnek, a király elbucszott a polgármestertől és az ünnepi bizottságtól és kocsijába szállott. Mellette Ponziovaglia gróf hadsegéd foglalt helyet.

Abban a pillanatban, a mikor a lovak elindulni készültek, egyszerre a tömegeből kivált egy sápadt arczu, feketeruhás fiatalember, a kocsihoz sietett és revolveréből háromszor rálőtt a királyra. A király az első lövés után fölugrott üléséről, de már a második lövés után visszahanyatlott s így kiáltott föl:

— Végem van, szivemen találtak!

A kocsi, a ki nem tudta, hogy a merénylő golyója a királyt találta, ostorával a lovak közé csapott és villámsebessen elhajtott. A kocsi közelében levők a gyilkosra vetették magukat és mielőtt még csak gondolni is lehetett volna a dologról, a tomboló és ordító embereknek egész tömege verődött össze, a mely, miután nem sikerült a gyilkost azonnal megfogni, egymást ütötte, verte ökölrel, bottal. Végre a csendőröknek sikerült a gyilkost kézrekeríteni. Ruhája össze volt rongyolva, teste több sebből vérzett és a csendőrök csak minden erejük megfeszítésével tudták a fiatal gyilkost a tömegeből kiszabadítani és a legközelebbi csendőrállomásra vinni.

A nép eleinte azt hitte, hogy a király csak megsebesült, de már néhány perc múlva megtudta a szomorú valóságot, hogy a gyilkos golyója keresztül furta a király szivét és hogy a király azonnal meghalt. Ponziovaglia gróf néhány pillanatig a király mellett maradt s miután meggyőződött, hogy a halál közvetlenül a lövés után bekövetkezett, a monzai királyi kastélyba hajtatott, ahol Margit királynét kiméletesen előkészítette a szomorú esetre. A királyné a hír hallatára eszméletlenül rogyott össze és midőn eszméltre tért, folyton azt hajtogatta: nem hiszi el, hogy ébren van.

A kastély kapuja előtt álló óriás tömeg a gyilkosság hírének hallatára szidta és átkozta a gyilkost, azután bevonult a városba s ott ostrommal akarta megvenni a fogházat, a hova a gyilkost szállították. A polgármester csak nehezen tudta a fölizgatott tömeget lecsillapítani.

Sándor király házassága.

július 31.

Sándor király hivatalos eljegyzésén a következő diplomaták voltak jelen: Egerreggi Hágler báró osztrák-magyar követ, Wacker Gotter báró német követ, Morchand francia követ, Fethi bég török követ, Van den Steen de Hehay gróf belga követ, Antropolosz görög követi Manszurov orosz ügyvivő és Brakolov dr. Bulgária diplomáciai ügyvivője.

Felső számunkban jeleztük hogy a szerb kormány komplotot tervezett a király menyasszonyának eltávolítására. Erre vonatkozólag utólag még a következőket jelentik.

A megszőktetésnek már néhány nappal ezelőtt meg kellett volna történnie. Szerb hazafiak, a kik úgy vélték, hogy a királynak Masinnéval való házassága veszélyt hozt volna Szerbiára, mint a dinasztiaira, rá akarták őt beszélni, hogy ő ne egyezzen bele a házasságba.

Masinné Draga azonban állítólag azt a kijelentést tettei hogy belátja, hogy a királylyal való házassága népszerűtlen, ő azonban teljesen lehetetlen annak hatalmával szemben.

Ekkor született mig mint mondják, a megszőktetés terve. Egy miniszter neje a király menyasszonyát meghívta volna és onnan elragadva a topcsideri állomásra, majd a szerb határra és Szalonikibe vitték volna. Masinné elfogadta a meghívást, el is ment volna, de Sándor király gyanakodása megakadályozta benne, sőt elrendelte, hogy háza elé dupla őrséget állítsanak. Belgrádi levelező azt hiszi, hogy semmi lehetetlenség nincs abban, a mit Sándor király egy szerb nagy kereskedőnek mondott:

— Ha elrabolták volna, utána mentem volna, ha megölték volna, szintén követtem volna.

Egyről-másról.

Umberto elméssége.

Umberto királyról e helyen néhány apróságot jegyzünk föl, melyek különösen eredeti gondolkodására és elmésségére vetnek világot. Umberto rendkívül egyszerű ember volt és semmit sem gyűlt jobban az etikettnél. Mikor 1875-ben Bécsben járt V. Ferdinánd király temetésén, nagyon kellemetlenül érintette a hideg, kimért szertartásosság, a melyet tapasztalt. A temetés után Umberto, a ki atyját nyilvánosan is tegezte, a következő táviratot intézte atyjához:

Felség! Allatvalói hódolattal jelente m hogy ő cs. k. apostoli felsége, V. Ferdinánd császár és király legkegyelmesebben elhatározta, hogy eltemettessék.

A táviratot Viktor Emánuel nevetve mutogatta környezetének s így utóbb megtudták a bécsi udvarnál is, a hol természetesen nagyon neheztek a gunyus táviratért.

Trónörökös korában feleségével együtt Nápolyban lakott, a hol nagy népszerűsége volt. Ahányszor megjelent az utcán mindig nagy tömeg kísérté s a tömegben sok rimázkodó koldusgyerek. A trónörökös odaadta minden pénzét s mikor már kifogyott belőle, egyszerűen kifordította a zsebeits így ment tovább.

1865-ben Párisban járt, hogy III. Napoleon beleegyezését megnyerje ahhoz, hogy az olasz csapatok foglalják el Rómát. III. Napoleonnak nem lett volna ellenvetése, de Eugénia császárné határozottan ellene volt Umberto akkor a következő lakonikus jelentést küldte atyjához:

Párisban az asszonyok parancsolnak.

Audienciák alkalmával Umberto király minden előkelőbb embert maga mellé ültetett s megkínálta szivarral. A rendjelek adományozását illetőleg rendkívül bőkezű volt. — Szivart és Lázár-rendet senkitől sem tudok mngtagadni! — szokta mondani.

A mindenkivel szemben leereszkedő és szives uralkodó, nevével szemben rendkívül udvarias volt. Margit királyné egyszer azt kérdezte tőle, hogy oly koru asszonyok,

mint ő, a ki már nagymama lehetne, járhat-e még fehér ruhában. Umberto nem felelt semmit, de a királyné másnap remek szép fehérsejtem ruhát talált a budoárjában.

N A P I H I R E K.

— **Kinevezés.** Gróf Degenfeld József főispán Szentpétery Ferencz rendőr fogalmazót rendőrkapitánnyá kinevezte ezen intézkedését a belügyminiszter ma reggel leérkezett határozatával jóvá hagyta.

— **Szabadságolások a rendőrségnél.** Dr. Boldizsár Kálmán II-ik ker. r. kapitány szombaton hosszabb időre Párisba utazik; ez idő alatt a kerületi kapitányság vezetője Szombathy János r. fogalmazó lesz. — Végh Gyula tb. főkapitány ugyanekkor szabadságra megy Szentpétery Ferencz fogja helyettesíteni. — Az I-ső kerület vezetésével Simon Miklós bejelentési hivatali főnök van megbízva.

— **Hit, remény és szeretet** — plagizálva. Hit, remény és szeretet czim alatt Burger D. József ur a »Debreczeni Ujság« jul. 31-iki számában szépen festi a hit, remény és szeretet áldásos voltát, majd áttér arra, hogy Dr. Wolafk a Nándor 8. évi debreczeni lelképásztorkodása alatt folyton e 3 csillagot tartotta szem előtt. A vezérezdik, egész odáig, a mikor Dr. Wolafk áról tesz említést — Illyés Bálint kisujszállási volt ev. ref. lelkész, jelenleg orsz. gyűl. képviselő, predikációja.

(L. Illyés Bálint: Egyházi beszéd. Debreczen, 1878. 26. lap.) Talán a negyedik kiadásban van valami eredeti gondolat, de a többi nagyrészt vakmerő plagium. A felekezeti béke igen szép példáját mutatta fel a t. cikkiró ur, hogy izraelita létere ev. ref. lelkész predikációjával üdvözölt egy róm. kath. plébánost. Máskor, ha vezércikket ír, — tegye meg azt a fáradságot, hogy vagy maga egészében közöljön le egy nagyon ismeretes predikációt, vagy, ha rövidíteni: illetve javítani akar, kevésbé ismert szerző munkájához forduljon.

— **A templomi szolgálat ügyéhez.** A Diakonus által megírt cikkeket, úgy látszik, kedvezőleg és helyeslőleg fogadta a debreczeni közönség. Ezt bizonyítja az a levél is, melyet »Kálvinista« aláírással küldött egyik egyháztag Diakonusnak: Nánássy Lajosnak. A levélből — mely előkelő hölgy írására vall — a többek közt ezeket olvashatjuk:

»Nagyon ideje volt már a diákok sokszor botránnyosan végzett templomi szolgálatát az intéző köröknek is tudomására hozni. Ha ezen az állapoton segítve nem lesz: elérjük azt az időt, hogy vasárnap délután egy embert sem fogunk a templomokban látni.

De kérem, hol van itt a hiba, ki a hibás első sorban? Azt nagyon könnyű kitalálni! Arra kérem, sziveskedjék odahatni, hogy ezen mostani állapoton segítve legyen.

Lássák be már a hibát azok, a kik hibásak és ébresszék föl a debreczeni ref. Sion!

— **Megnyílik az EMKE kávéház.** Holnap este nyílik meg ünnepélyesen Rác Ká-

roly közkedvelt zenekara közreműködésével Debreczen legszebb kávéháza a Szedlák és Vámos-czég régi helyiségében, a főter egyik legdiszesebb palotájának a földszintjén. A minden tekintetben mindenki igényeit kielégítendő kávéház már holnap reggeltől fogva nyitva lesz.

— **A számonkérőszék** gróf Degenfeld József főispán elnöklete alatt tegnap kezdte meg a városházán működését, hol a rendőrségnek nem kevesebb, mint 54 hivatalos könyvét is megvizsgálva — teljes megelégedésének adott kifejezést.

— **Biztosítási végrehajtás Szorbinszki ellen.** Szorbinszki Lajos a vizsgálati fogságban ülő betörő — Nemes Gábortól is ellopott mintegy 160 koronára becsült ingóságokat. Nemes Gábor ez összeg erejéig fedezni óhajtván magát, bűnügyi zárlatot és biztosítási végrehajtást kért Szorbinszki és hűgyese, leendő elete párja, a szép Berk Róza ellen, mit a központi vizsgáló bíróság el is rendelt s azt tegnap d. u. már foganasított a Török Péter bírósági végrehajtó a szerelmes bár Jókai-utcza szatóc szatécében.

— **Szemet — egy kabátért.**

Brutális kegyetlenségnek voltak tanui a Hatvan utcza kertbe menők vasárnap délután. Hogy a dolgot teljesen megvilághassuk, vissza kell mennünk körülbelül két évvel ezelőtre. Ez időben Csucs János 47 éves napszámos és Veress János, akkor helynelküli kocsis egy özvegy asszony-nál, együtt laktak vagy két hónapig. Csucs más munka hiányában, az ő szerre ment, hogy ott néhány krajczárt keressen. Azonban nem akarta egyetlen kabátját a szalonna hordásakor össze zsirozni, kért a szállásadónéjától egy ócska kabátot. A szállásadóné adott is neki egy rozsz, rongyos, szemétről fölszedett kabátot, amiben Csucs hordta a szalonnát. Később küldt, hogy ez a kabát Veresé volt, amit ez hónapok mulva vissza követelt. Csucs már nem adhatta vissza a kabátot, mert az amugy is rongyos kabát teljesen össze szakadt. Ezzel a kabát ügy egy időre befejezést nyert. Most vasárnap találkozott a két lakótárs, s Veres ismét a kabátot követelte. Csucs látta, hogy Veres részeg, ott hagyta Hatvan utcza, s Mester utczára ment, hogy megvárja gazdája szekere, amely őt a tanyára vitte volna. Mester utca végén a malom mellett, egy kis boltba ment, hol egy üvegsört vett, azt megitta s a fá árnyékába lefeküdt s elaludt. Egyszer csak léptekre ébred föl, s maga mellett látja Verest, aki botot vett s minden szó nélkül fejbe ütötte Csucsit, hogy eszméletét veszítette. Ettől kezdve nem tudta mi történt vele, csak mikor fölébredt, a vére folyt a jobbszeméből, a tarkójából s az ágyékában kínos fájdalmat érzett. Verest azonban sehol sem látta. Felvászorgott a rendőrségre, ahol két tanu bizonyítása mellett előadta panaszát. Innen a kórházba ment, ahol megvizsgálták s azt látták, hogy egy mély szurást kapott a jobb szemöldök alatti szemüvegbe, a másik pedig egy mély szurás az ágyék jobb oldalába.

Mindkettő életveszélyes. — **Verest a rendőrség keresi.**

— **Kelepczébe csalva.** Klein David szabó mester Csapó-u. 3. szám alatti műhelyében mint szabász dolgozott Nagy János. A napokban Nagy ott hagyta Klein műhelyét és Blum Sándor czéghez szegődött. Tegnap reggel Klein egy levelet kapott, a következő tartalommal:

Tisztelt Klein ur!

Sziveskedjék átjönni, szeretnék önnel beszélni, hajlandó-e munkát elvállalni.

Tisztelettel

Nagy János.

E levél még a czég czim bélyegzőjével is el volt látva s így Klein egész nyugodtan elment a czég műhely helyiségébe. Amint a műhelybe ment, Klein vallomása szerint, Blum Béla becsukta háta mögött a műhely ajtaját, amire Nagy pofozni, ütni venni kezdte Kleint, hogy csak az oda siető szomszédoknak sikerült csak kiszabadítani a szabász kezei közül. Klein jelentést tett a rendőrségnél.

— **Hirdetés.** Figyelmeztetnek a kaszáló birtokosok, hogy a legeltetési szabályrendelet, és az 1879. évi XXXI. t. cz. 101 §-a szerint a kaszálójukkal szomszédos erdő területeknek legeltetése Szt. György napjától — az októberi vásár kedjéig, — valamint vágásokon az erdő területnek bármilyen használatát tiltva van, s az ezen tilalom ellen vétők az idézett törvényczikk alapján pénzbírsággal fognak büntettetni. A városi tanács.

— **Megmérgezte magát.** Mezei János mint majoros szolgálat Pásztor István újföldi tanyáján. Pásztor a napokban kint volt a tanyán s nem volt megelégedve a majorosné, Miklósi Zsuzsánna, valami dolgával s ezért el akarta bocsátani a szolgálatból, oly formán, hogy a férj a majoros, aki jóra való szorgalmas ember, az ott marad, csak a felesége menjen el a tanyából. A majorosné kijelentette, hogy férje nélkül nem távozik. Ezzel látszólag vége szakadt a per-patvarnak. A majorosné azonban annyira szívére vette a kűlönös felmondást, hogy tegnap hajnalban gyufa oldaltot ivott meg. Be hozták a kórházba, hol gondos ápolás alá vették, azonban életéhez nem sok a remény.

— **Kínos ébredés.** B. Nagy József 15 éves pásztor fiu a napokban Nádudvaron a répa vágóba fogott lovakat hajtotta. Hajtás közben elaludt s a lovak közé bukott, oly szerencsétlenül, hogy a jobb lábáról egy fogas kerék a húst teljesen elvett. A gyermeket iszonyu kínok közt hozták a debreczeni kórházba.

— **Párbajozó cigányasszonyok.** Egy igen épületes jelenetnek voltak szemtanui tegnap délután a Tiszapalota tájékán járó-kelek. Két hirtelen haragu apró cseprű áruló, cigányasszony ugyanis holmi szóvitából kifolyólag egymásnak rugtatott, s ugyancsak páriroztak a kezökben levő husággal, mikor egy arra menő rendőr közbe vetette magát. De csalódott a rendnek öre nagyon, mert a két harcziás amazon mindennek dacára is folytatta az ütlegelést, mindaddig, míg egy gépésznek látszó férfi izmos karjával példát nem adott az ámuló rendőrnek.

hogy? »Ha férfi vagy, légy férfi s ne hitvány, gyöngé báb.« Így lett aztán szent a béke.

— A Weisz Lajos féle szabadalmazott „Reontra“ födémnek ma volt az Alsó-Szabolcs tiszai ármentesítő társulatnak Széchenyi utcán épülő új palotájánál a próbája. A »Weisz«-féle Reontra födém a modern technika egyik legszebb és leghasznosabb vívmánya. Az építkezés terén óriási haladást jelent ez a találmány. Eddig ugyanis emeletes épületeknél, pincze helyiségeknél a bolthajtás elkerülhetetlen volt. Most a »Reontra« téglá lehetővé tette, hogy az idő és költség megkímélésével a legkomplicáltabb építkezéseknél a bolthajtás kikerülésével egy dolgozzanak, hogy egyenes, sima, mint a legszebben rakott fal. Az Alsó-Szabolcs Tiszai ármentesítő társulat új pinczét próbálták ki ma. Kilencz négyszög méter területet raktak be a Reontra téglával. Erre a területre 335 métermázsa és 4 kilogrammnyi súlyu téglarakást helyeztek. Négyszög méterenként 27 mázsa és 6 kiló súlyu téglát jutott. És ezt az óriási súlyt fényesen megbirta az új találmányu boltozat. Szóval használhatósága, czélszerűsége, csínossága és olcsósága a legeklatánsabbul bebizonyult. A magyar ipar diadala ez. Magyarországon kívül még fey külföldi államban sem értek el ily óriási eredményt. — A feltalálás érdeme Weisz Lajos budapesti mérnöké. Elismerés illeti érte s ezt a mai próbánál összegyűlt szakemberek siettek is kihozni.

A Reontra téglagyártás szabadalmát Debreczen és vidéke részére a Berger és Horváth cég szerezte meg. Először az Alsószabolcs Tiszai ármentesítő társulat palotájánál használják, melyet a Horváth és Biczó cég épített. Hisszük azonban, hogy rövidesen ismerni fogja az egész ország.

A mai próbánál különben jelen voltak: Pünkösty Ferencz műszaki tanácsos, — Latinovics Géza kir. főmérnök államépítészeti hivatal főnöke. Kajári Lajos királyi mérnök, Váradi Géza az Alsó Szabolcs tiszai ármentesítő társulat mérnöke, Aczél Géza, Fedor József, Tikos József, Berényi Gábor, Haty Kálmán városi mérnökök, Dobiecky Sándor üzletvezető, Kuthy Lajos, Berger Jenő, Benedek Lajos mérnök, Szentpéteri Ferencz az iparügyosztály vezetője. Mile Pál. Biczó és Horvát építészek.

TÁVIRATOK.

Az olasz király meggyilkolása.

A gyilkos elfogója.

Monza, július 31. (Érkezett este 10 órakor.)

A királygyilkost egy karabélyos fogta el, Guisippe Salvatore-nek hívják.

A gyilkos a vizsgálóbíró előtt czinikusán viselkedik. »Hagyjatok békébe, majd a pöröm tárgyalásán beszélek« így szól.

Az új király.

Brindisi. Julius 31. (Érkezett este 10 órakor)

Az új király tegnap este Brindisiben Partra szállott. A brindisi szenátor délután

3 órakor jelezte, hogy a kikitőbe tart a Sela yacht, amelyben Viktor Emánuel utazik. A torpedóhajó hadnagya ment eléje Saracco miniszterelnök táviratával, a melynek a czime így szólt:

»III. Viktor Emánuel ő felségének.«

Ugy, hogy már a távirat felbontása előtt tudhatta, hogy atyja meghalt.

Az új király haladéktalanul tovább utazott Rómába.

A rablógyilkos halála.

Hlava, jul. 31. (Érk. este 9 ó.) Hradil Alfons, özv Koch Józsefné gyilkosa Bécsben is követelt el rablógyilkossági kísérletet. Sőt a fővárosban még Bielebaba Mária nevű rendőri felügyelet alatt álló leánynak meggyilkolásával és kirabolásával is vádolták a fiatal morva csavargót. A budapesti törvényszék halálra ítélte, de a felsőbb bíróságok életfogytiglani fegyházra változtatták át ezt az ítéletet. Hradil Alfons a csavargáshoz szokott fiatal rablógyilkos nem tudta megszokni a fegyház levegőjét s tudó vést kapott. Közel más fél év óta szenvedett a kórágony, míg végre a múlt héten kiszabadította a fegyházból.

A kínai háboru.

London, jul. 31. (Érk. este 10 ó.) Az idevaló kínai követ táviratot kapott, a mely szerint Li-Hung-Csang a többi alkirályal és kormányzóval együtt petíciót intézett a trónhoz, a melyben azt tanácsolják, hogy az idegen követeket azonnal fedezet alatt Tien-csinbe küldjék, vagy engedjék meg nekik, hogy kormányaikkal szabadon érintkezzenek. Mihelyt a császár ebbe beleegyezik, rögtön értesítik a követeket a határozatról.

Ujabb hír.

Monza, jul 31. (Érk. este 9 ó.) Mikor Umberto király kezét szívére nyomva elesett, Ponzio Vaglia főhadsegéd, a ki rendkívül izgatott volt, felfogta karjaival és támogatta, azután pedig megparancsolta a kocsisnak, hogy a legnagyobb gyorsasággal a kastélyba hajtson. Mikor a királyné férjét holtan találta, szívszaggató jelenet játszódott le. A gyilkos az éjszakát hajnalig ideges izgatottságban töltötte, azután mély álomba merült, a mely délig tartott.

Az utolsó szavak.

Monza, jul. 31. (Érk. este 9 ó. 30. perczkor.)

Umberto királyt három revolverlövés találta. A gyilkos 9 milliméteres amerikai revolvert használt. Az egyik golyó a király szívébe furódott a 3. és 4. borda között, a másik bal kulcsontját furta át, a harmadik pedig a vállüreget érte. A király hanyatt esett a kocsiban, a mely gyorsan folytatta útját a kastély felé. A király utolsó szava ez volt: S e m m i b a j. Mire a kocsis a kastélyba ért, a király belehalt sebeibe. Az orvosok már csak halálát konstatálhatták. Margit királyné a monzai érsekkel egész éjjel virrasztott a ravatálnál. Az összes szuverének és államfők táviratilag fejezték ki részvétőket a királynénak. A részvétvtáviratok száma megszámlálhatatlan.

Uri asszony a börtönben.

Budapest, jul. 31. (Érk. este 9 óra 10. p.) Brunkala Lászlóné s társainak bűnügyében most játszódik le az utolsó felvonás — az igazságügyminiszteriumban. A védők Kötvs Károly és Fried Vilmos dr. miután a kuria is elutasította könyvitési kérelmüket, egyenesen a királyhoz folyamodtak kegyelemért a büntetés elengedése miatt. — A budapesti ügyészség az igazságügyminiszteriumba terjesztette fel a kegyelmi kérvényeket, a hol — elrendelték ezek letárgyalását. Addig is azonban, amíg a kérvények sorsa el fog dőlni, a miniszterium úgy intézkedett, hogy a vádlottak közül kettőnek és pedig Brunkalának és Spiegel Bertának meg kell kezdőniök büntetéseiket.

Leugrott az emeletről.

Budapest, jul. 31. (Érk. este 8 óra 40. percz.) Hende József 20 éves vasesztergályos tegnap este levetette magát egy ház III. emeletéről az udvarra a hol azután holtan terült el szétroncsolt koponyával. Hogy miért ment a halálba, senki nem tudja, de lehet hogy deliriumában tette, mert mikor hazament teljesen részeg volt. Bevitték a honczoló intézetbe.

A hőség áldozata.

Budapest Jul. 31. (Érkezett este 9 óra.) A rekkenő hőség tegnap megint áldozatot követelt. KAPODI Sándor gyümölcsárus ugyanis a nagy hőségtől e s z é t v e s z t e t t e, mindent össze zuzott, tombolt míg végre az orvosok utasítására a Rókus kórházba vitték.

Miért vándorolt ki Rómából?

Budapest, július 31. (Érkezett este 8 órakor.)

A szerencsétlen romániai zsidókat napról-napra igen sokan látogatják meg a soroksári telepen. Az egyik látogató megszólított tegnap egy jóképű intelligensnek látszó hazátlant.

— Mi volt a foglalkozása Romániában?

— Kántor voltam.

— És hogy folyt dolga?

— Elég jól, nem panaszkodhatom.

— Hát miért vándorolt ki?

— Miért, miért, hát ha az egész hitközség kivándorol, én csak nem maradhatok egyedül ott — volt a mélabus válasz.

Tőzsde.

Bpest, július 31.

Buzakinálat kielégítő, vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 16,000 métermázsa került forgalomba 5 fillérel magasabb áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs szilárd, tengeri igen szilárd, többi forgalom nélkül.

Időjárás: borus, kevés eső.

Októberi buza — — — 7.58—59

Októberi rozs — — — 6.78—80

Októberi zab — — — 5.18—19

Juliusi tengeri — — — 6.07—08

Augusztusi tengeri — — — 6.08—10

Májusi tengeri 1901-re — — — 4.86—88

Augusztusi repce — — — 13.40—50

Amerikai-párbaj.

„Egy román joghallgatónak amerikai párbaja volt. A tiz év határidő letelte után lelki kinoktól gyötörve megörlt.

Amerikai párbaj! Alig hiszem, hogy van valaki, a ki ne hallott volna még róla. Furcsa dolog is ez. Két ostoba golyóra bizza valaki az életét, becsületét! Ritka eset! és az utolsó héten kétszer is megtörtént. Először egy kisbéri ügyvéd esett áldozatul szerencsétlen sorának s most egy romániai fiu jött át Magyarországra, hogy ifju életének véget vessen. Golyót röpített mellébe, de az nem ölte meg. Más jutott osztályrészül: az élő halottak börtönébe került; ott örökre elfeledik.

Régi dákkori szerelem előzte meg a tragikus esetet.

Nessze Bukarestből ment fel Budapestre tanulni két fiatal, érzékeny lelkű diák. Kis hónapos szobában húzták meg magukat s folyt a tanulás serényen, szorgalmasan. De csak egy ideig! Szállásadónőjüknek esinos lánya volt: a két lobbanakony szívű ifju bele szeretett.

Itt kezdődik a tragédia. A lány csak egyike lehetett, a másiknak le kellett mondania. Melyik legyen az? Romantikus lelkűeknek legjobban tetszett az amerikai párbaj. Azt választották. Egyiknek fekete golyó jutott. Tíz év alatt kellett öngyilkosnak lennie. A szerencsétlen pilanattól kezdve nem volt egy nyugodt perce sem. Folyton mardostal elkét az a tudat, hogy már nem sokáig él szemei előtt mindig halála lebegett. Nem mert semmibe sem belekapni, félt, hogy nem lesz ideje bevégezni.

Odahagyta az egyetemet. Elment falura bánatos lelke itt sem lelt vigasztalást. Az erdő fái mintha őt üldözték volna. A lombok suttagásában valami tulvilági hangokat hallott. Menekült előle ki a zöld mezőre. Ott meg a ringó kalász, esiesergő madár üldözte: nem volt nyugta.

Feljött Budapestre. Pisztolyhoz nyult... ellévesztette a célt. De egy másik golyó jobban talált. elvezítette esztét. Most valami tébolydában van, — tán soh' se kerül ki onnan. Pedig nagy kár érte!...

Különfélék.

Dolok.

Válasz jött a...

Válasz jött a levelemre, Minden sora könnynevel telve, Az irás is elmosódott, Csakugy sejtem, hogy mi volt ott.

De a könnyek is beszélnek Sok szava van a levélnek: Megértottem. Isten veled. Fáj a szívem, de elfeled.

Románca.

Német Pistát gyűlölték a Leányok. Gyűlölték, mert nem járt soha Utánok.

De amikor lehelyeztük A földbe:

Be sok leánynak hullott érte A könnye.

Erdély Ernő.

A barát kedvese.

Körülbelül két éve járta be a napi sajtót az a szenzációs hír, hogy Kecskeméten, az ottani Ferenc-rend kolostorban véres merénylet történt.

A rend egyik fiatal tagját egy leány megtámadta a cellában és két revolver lövéssel megsebesítette. A tettest a rend templomában fogták el a rendőrök Szelezky Erzsébet, egy rozshírű leány személyében, aki azt állította, hogy vakmerő tettét azért követte el mert a fiatal szép pap, kivel viszonya volt, elhidegült iránta!

De a leány nem kapta meg a méltó büntetését. mert az orvosok gyöngye elméjének sőt veszedelmes bolondnak nyilvánították. Föl is szállították a Lipót-mezei tébolydába, ahonnan a gondos őrizet mellett is a múlt év folyamán — megszökött.

A Budapesti rendőrség kutatása után a leányt Szolnokon elcsípték s innen Békés-Gyulára szállították, hogy ott gyógykezeljék. De a leány innen is megszökött. A békés-gyulai rendőrség azután táviratozott a kecskeméti rendőrségnek, hogy a leányt nyomozza ki.

A kecskeméti rendőrség ki küldött néhány rendőrt a leány szüleinek lakására. Mídon a leány a közeledő rendőröket észrevette a szomszédba menekült. A hajsza most megindult és sikerült is az őrltet az ötödik ház padlásán elcsipni, ahonnan bevitték a rendőrségre.

Innét azután visszaszállítják a Lipót-mezőre, ahol bízhetőleg jobban fognak reá vigyázni, bár a rendőrségnél kijelentette, hogy:

— Nem építettek még olyan börtönt, ahonnan én meg nem szöknék!

E kijelentés tanúsága szerint talán nem is olyan bolond az a leány, mint amilyennek mondják.

*

120 éves vőlegény

Esküdtök örök hűséget néhány nap előtt Bodra törökországi községben, nálánál 60 évvel fiatalabb menyasszonyának, aki immár a 35-ik felesége. A ritka eseményt a *Bertl's Mail* a *khivjaks* nagy kora daczára oly erőteljes, hogy naponkint 6 órai utat tesz a maga tenyésztette tyúkok tojásainak eladása végett. Mint a „Tergymani Hallka” című török lap írja, a lagzit nagy ünnepélyvel ülték meg, puszkadurogatással, trombitaszóval. Az egész falu ott volt az „ifju pár” esküvőjén. Kivonult a boldog vőlegény egész családja is; csak a férfi-gyermekének, unokáinak és dedunokáinak 140 re rugott a száma. A női sarjakról nem szól a török lap, mert a nő ott nem számít.

Anarchista merényletek.

1876 óta, amikor a szocialisták a berni kongresszuson az anarchizmust kimondták s 1878 óta, amikor az anarchisták már a fejedelmek kiirtására törekedtek, a következő merényletek történtek:

1878. május 11. Hódol merényletett követ el I. Vilmos német császár ellen.

1878. június 2. Dr Nobiling ráló I. Vilmos német császárra.

1878. október 25. Moncasi meg akarja ölni XII. Alfonso spanyol királyt.

1879. november 17. Passanante le akarja szurni Umberto olasz királyt.

1870. október 20. Solowief merénylete II. Sándor cár ellen.

1879 október 31. Hartmann merényletet követet el ugyancsak a cár ellen.

1879. december 30, Otero és Gonzales merénylete XII. Alfonso ellen.

1880, február 17. Bombamerénylet Sándor cár ellen.

1881. március 13 II. Sándor cár bombamerénylet áldozatául esik.

1885. június 13. I. Vilmos német császár ellen Reinsdorf és társai merényletet követnek el.

1894. aug. 20. Caserio leszurja Sadi Carnot, francia köztársasági elnököt.

1897, Umberto király ellen újabb merénylet,

1898, szeptember 10. Erzsébet magyar királynét Genfben megölik.

Mielőtt az anarchisták dolgoztak volna, szintén több merénylet történt.

1840-ben Lajos Fülöp elé dobtak bombát.

1840-ben egy porosz polgármester rálött IV. Frigyes Vilmosra.

1853-ban Ferencz Józsefet akarta leszurni Libényi,

1858-ban Pianori pisztolyból lőtt rá III. Napoleonra.

1858-ban újabb merényletet követtek el Napoleon ellen. Orsini gróf vetett a kocsija elé bombát.

1865-ben Lincoln Ábrahámot egy színházpályában leszúrták.

Merényletet követtek még el az angol királynő s a római pápa ellen is. A perzsasah pár év előtt merénylet áldozata lett.

CSARNOK.

Dr. Moreau szigete.

— Regény. —

Irta: K. G. Wells.

A »Debreczeni Hirlap« számára fordította:

Mikes Lajos.

[Utánnyomás tilos.]

(Folytatás. 23.

A szűk hasadék valósággal szerencsés volt rám nézve, mert meredeken kigyózkodtam felfelé megnehezítette üldözőim utját. A fehér mezőn s egy meredek lejtőn elszórtak között végig futva alacsony erdős mezőre jutottam; ezen keresztül sötét bozótos sűrűvágta bele, a melyen át súlyedezve juthattam csak, Ekkor bukkant ki legelső üldözőm a sziklahasadékból. Előre törtetem a sűrűben néhány perczig. Csakhamar fenyegető kiáltásoktól visszhangzott a légmögöttem és körülöttem. Hallottam a meredek hasadékon csörtető üldöző csapat zaját, majd a nád recsegését s közbe-közbe roppant egy-egy letörő ág. Volt üldözőim között néhány, a ki ugy ordított, mint a zsákmányra rászabadított fenevad. A véretek csaholása balfelől hallatszott. Moreau és Montgomery szintén balfelől kiáltozott. Hirtelen fordultam.

Nemsokára besüppedt talpam alatt az iszapos talaj; de én kétségbeesésemben térdig süppedve hanyat-homlok tovább iparkodtam s a magas nádasban kigyózó ösvényre jutottam. Üldözöm zaja egyre jobban távolodott. Egy helyütt három macska nagyságu piros állat ugrott fel lábam elé. A gyalogösvény fehér kéreggel borított tisztán keresztül felfelé haladt s távolabb újra sűrű nádasba torkollott.

Egyszerre hirtelen kanyarodott s pár huzamosan futott tovább egy meredek falu sziklahasadékkal, a mely oly váratlanul bukkant elém, mint valami angol park határárka. Teljes erőmből futottam s nem vettem észre a hasadékat, a míg fejfelé előre bele nem pottyantam.

Arcra buktam egy csomó tövis bokor közé s szétmarczangolt füllel és vérző arccal tápázkodtam fel újra. Sziklás, tüskés meredek hegyi utba zuhantam, a melyben ködös gőz gomolygott ide-oda. A gőz egy közepütt kigyózó keskeny patakából özönlött fölfelé. Megdöbbsentem a tiszta napfényben gomolygó gőz láttára; de csodálkozni nem igen volt időm. Jobbra fordultam, lefelé a folyó mentén, azt remélve, hogy ebben az irányban eljutok a nyílt tengerhez, s vízbe fojthatom magam. Csak később vettem észre, hogy esés közbe szöges botomat elvesztettem.

Csakhamar nagyon megszükkült a hegyi út, s tépelődés nélkül beléptem a patakba. De gyorsan kiugrottam belőle, mert vize csaknem forró volt. Ekkor vettem csak észre, hogy a forró víz vékony kénes tájkéket sodort felszínén. Rögön rá kanyarodott az út s feltűnt a távoli kék horizont. A közeli tenger ezer napot tükrözött vissza. Láttam magam előtt a halált. Izzadtam s alig lihegtem. Arczomon meleg vér patakzott, s szinte lelkesedés fogott el arra a tudatra, hogy megelőztem üldözőimet. Most már csak rajtam állt, hogy vízbe fojtsam magam. Visszanéztem az uton, amelyen eddig jutottam.

Hallgatóztam. Szunyogzümögésén és a többiek közt ugráló rovarok czirpelésén kívül csend volt körülöttem. Majd elhaló kutyaugatást hallottam s mintha ostor csatogott volna valahol távol. A zaj erősödött, majd újra gyöngült. Fölfelé haladt a patak mentén s végre elenyészett. Egyidőre megszűnt a hajsza.

De most már tudtam, mily segítséget várhatok az állatemberektől.

XIII.

Tárgyalás.

Megfordultam uja s folytattam utamat a tenger felé. A forró patak sekély zátonnyá szélesedett, a melyben egy csomó rák, és más hosszutestű, soklabu teremtmény riadt meg lépteimre. Kimentem a sóstenger széleire s éreztem, hogy biztonságban vagyok. Megfordultam s kezemet csipőmre téve visszanéztem a mögöttem elterülő zöld sűrűsége, a melyben ide-oda kanyarodott a hegyi út gomolygó gőze.

Majd az ötlött eszembe, hogy van még egy módja a menekülésnek. Mialatt Moreau és Montgomery állathordájukkal hajszol a szigeten, nem juthatok-e el a part mentén az elkerített telepre? Megkerülve őket s kirántva a nem valami szilárdan épült falból egy szirtdarabot letörhetném a kis kapu zárját, s ki tudja, nem találnék-e kést, pisztolyt, vagy más efféléket, a mivel küzdhetnék, ha visszatérnek? Ha már meg kell halnom, legalább drágán adom életemet.

Nyugatnak fordultam tehát s a víz mentén folytattam utamat. A nyugvó nap szemembe tüzte vakító meleg sugarait. Egyszerre délnek fordult a part s nap jobbra került tőlem. Majd váratlanul szemben velem különböző alakok bukkantak elő a bokrok közül, először Moreau az ocsmány vérebbel, majd Montgomery, s utána a többiek. Erre megálltam.

Megláttak s integetve felém közeled-

tek. A két állatember előbbre futott, hogy elvágja előlem a bozótos sűrűséget. Montgomery is futásnak eredt, de egyenesen felém tartott. Moreau lassabban követte őt kutyájával.

Egyszerre felriadtam tétlenségemből s a tengernek fordulva begázoltam egyenesen a vízbe. A víz eleinte nagyon sekély volt. Vagy harmincz yardot gázoltam befelé, mire a habok derekamig értek. Homályosan láttam, a mint a fenekén a legkülönbözőbb teremtetek szétfutottak lépteimre.

— Mit cselekszik? Kiáltott rám Montgomery.

Megálltam övig a vízbe, s vissza bámultam rájuk.

Folyt. köv.

Haszonbérlet.

Hajdu Szoboszló város határának Debreczen felől eső részén 110 cat. hold minden szükséges gazdasági épületekkel bőven felszerelt elsőrendű szántó, kaszálló és nádashöl álló tanya birtok a f. évi október hó első napjától kezdve hat évre haszonbérbe kiadó.

Haszonbérelni akarók keressék meg a tulajdonost a reggeli órákban Varga utca 3, sz. alatt.

Budapest.

Budapest.

Dr. Málnai Mihályné — Silbermann Anna

felsőbb leány tan- és nevelőintézete

VI. Gyár-utca 3.

Az intézet 1900. augusztus hó 1 jén a VI. Teréz körut 39. sz. a. I. emeleten levő, tágas helyiségbe helyeztetik át.

Az intézet áll nyilvánossági joggal felruházott 4 elemi, 4 polgári és 4 továbbképző osztályból. Az intézet növendékei, benlakók egész, vagy fél napra bejárók. Kivántra bővebb felvilágosítást nyújt és prospektust küld.

az igazgatóság;

Dr. Málnai Mihály.

„EMKE” kávéház megnyitása.

1900. augusztus 2-án.

Van szerencsém a n. é közönség becses tudomására hozni, hogy Piacz utca 32. sz. a. Szediák és Vámos urak volt üzlethelyiségében

fényesen berendezett

„EMKE” kávéházamat

1900. augusztus 2-án

Rácz Károly zenekara közreműködése mellett ünnepélyesen megnyitom.

Nyitva 2-án már reggeltől kezdve

„EMKE” kávéházamat a mai kor igényeinek megfelelőleg fővárosi mintára igen elegánsan szereltem fel és a lehető legnagyobb kényelemről gondoskodtam.

Kitűnő kávéházi italok hidegtelek valamint a legfigyelmesebb kiszolgálatról gondoskodtam.

Szives pártfogást kér

Tisztelettel.

Kis Adolf

kávész.

Könyv- és könyomdai
munkák
a legjutányosabb áron
felvállaltatnak.

Sz.-Fehérvár 1879-ben
ezüstéremmel.

Kitüntette: London
1871-ben diszoklevél.

Szegeden 1876-ban
éremmel.

KUTASI IMRE

kő- és könyvnyomdája

Debrecen, Piacz-utca, Gáll Ferencz ház 79. sz.

Ajánlja magát mindenféle

könyv- és könyomdai munkák

gyors és pontos elkészítésére. Elvállal: tankönyveket, hirlapokat, folyóiratokat és rovatozott ivateket, ét-, bor- és árlapokat, diszműveket, arany, ezüst és színnyomatban; diszes egybekeelési és látogató jegyeket. Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszközöltetnek. — A papir gyári árban számítatik.

Hirdetéseket

a kiadásomban naponként
megjelenő „DEBRECZENI
HIRLAP”-ban legolcsóbban
számítva közlé teszek.
Kutasi Imre,
könyv- és könyomdatulajdonos